

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 111/03-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Š. H., bytom T. a J. H., T., Česká republika, t. č. T., zastúpených advokátom Mgr. J. B., H., vo veci porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 19 NcC 3/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. H. a J. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 23. mája 2003 doručené podanie Š. H., bytom T., a J. H., T. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom Mgr. J. B., H., označené ako „Sťažnosť“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovatelia ním namietajú porušovanie ich práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé prejednanie ich záležitosti na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) vo veci sp. zn. 19 NcC 3/03.

Sťažovatelia uvádzajú:

«Na Okresnom súde v Trenčíne prebieha pod sp. zn. 9 C 2/02 konanie o určenie neplatnosti výpovede nájmu bytu. Sťažovatelia (ako navrhovatelia v predmetnej veci) dňa 12. 12. 2002 vzniesli námietku zaujatosti voči vo veci konajúcej sudkyňi JUDr. M. T., voči sudkyňi JUDr. J. K. a voči sudcom Okresného súdu v Trenčíne.

... Uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 19 NcC 3/03-46, zo dňa 13. 02. 2003 rozhodol súd o námietke zaujatosti tak, že sudcovia Okresného súdu v Trenčíne nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

... Pokiaľ ide o prvý prístup, platí prezumpcia osobnej nestrannosti členov tribunálu, kým sa nepreukáže opak. Vo veci sťažovateľov ide o zaujatosť sudkyne JUDr. M. T. Ako uviedli v podaní zo dňa 12. 12. 2002, JUDr. T. v roku 1998 zastupovala odporcu – J. L. – ako advokátka v konaní vedenom na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. Ro 1551/98.

... Stav, keď sudca rozhodujúci vo veci bol advokátom jedného z účastníkov konania, je podľa môjho názoru typickým prípadom porušenia subjektívnej nestrannosti tribunálu. Dôvod, pre ktorý sa JUDr. T. necíti byť zaujatá vo veci – skutočnosť, „že sa na to nepamätá“ – nemôže byť pre rozhodovanie Krajského súdu právne relevantným podkladom pre konštatovanie subjektívnej nezaujatosti.

... Sťažovatelia podali dňa 12. 12. 2002 námietku zaujatosti sudcu, ktorú doložili kópiou listu zo dňa 19. 08. 1997 vyhotoveného JUDr. M. T. ako advokátkou zastupujúcou odporcu, adresovaného pánovi L. s manželkou, ako aj kópiou prvej strany návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 9. 4. 1998. Uvedenú námietku sťažovatelia okrem iného odôvodnili tým, že išlo o spor týkajúci sa totožného bytového domu, v ktorom sa nachádza byt sťažovateľov dotknutý konaním o určenie neplatnosti výpovede nájmu bytu prebiehajúcim na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. 9 C 2/02.

... Podľa môjho názoru je možné s určitosťou vysloviť záver o vzájomnej osobnej súvislosti sudkyne a odporcu, čo spôsobuje pochybnosti o objektívnej nestrannosti súdu.

... Pri posilňovaní princípov právneho štátu v povedomí subjektov právnych vzťahov je nesmierne dôležité, aby tak orgány aplikácie práva (v tomto prípade Krajský súd

v Trenčíne), ako aj orgány kontroly aplikácie práva (Ústavný súd) citlivo pristupovali k posudzovaniu otázky nestrannosti a nezaujatosti súdov. Poukazujem na to, že pri interpretácii a aplikácii Čl. 6 Dohovoru ESLP prihliadajúc na preambulu a články 31-33 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve a na všeobecné zásady práva uznané civilizovanými národmi vychádza z extenzívneho výkladu, pretože právo na spravodlivé súdne konanie tvorí základný pilier demokratickej spoločnosti. ...»

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd uznesením prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a aby podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vydal „dočasné opatrenie: Ústavný súd Slovenskej republiky odkladá vykonateľnosť právoplatného uznesenia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13. 02. 2003, sp. zn. 19 NcC 3/03-46.

Po konaní vo veci samej navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento náález:

1. Základné práva sťažovateľov, a to právo na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým sa každému zaručuje právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde; právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti nezávislým a nestranným súdom podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli postupom Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 19 NcC 3/03-46 porušené.

2. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z., zákona o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení, Ústavný súd uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13. 02. 2003, sp. zn. 19NcC 3/03-46 zrušuje.

3. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z., zákona o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení, Ústavný súd vracia Krajskému súdu v Trenčíne vec vedenú pod sp. zn. 19 NcC 3/03-46 na ďalšie konanie“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach upravujú ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 citovaného zákona predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúmal aj to, či nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť.

Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorým sa každému zaručuje právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a práva na spravodlivé prejednanie ich záležitosti na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu, ktorý rozhodol uznesením vo veci sp. zn. 19 NcC 3/03, že sudcovia Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci sp. zn. 9 C 2/02. Námietku zaujatosti vzniesli sťažovatelia z dôvodu uvádzaného vzťahu sudkýň JUDr. M. T. a JUDr. J. K., ako aj ostatných sudcov k označenej veci prejednávanej na okresnom súde.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že základné právo na prejednanie a rozhodnutie vecí nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť ustanoveniami § 14 až 16 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Obsahom základného práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom však nie je povinnosť vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 1 OSP, resp. účastníka konania, ktorý podal návrh podľa § 15 ods. 2 OSP) a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť (I. ÚS 73/97, I. ÚS 4/98, I. ÚS 27/98).

Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu č. k. 19 Nc C 3/03-46, ktorým tento súd rozhodol, že sudcovia okresného súdu nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí okresného súdu sp. zn. 9 C 2/02, avšak nezistil žiadnu skutočnosť signalizujúcu, že krajský súd postupoval svojvoľne a bez opory v zákone, resp. že sa nevysporiadal s argumentmi sťažovateľa.

Keďže sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prerokovanie vecí na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že krajský súd v konaní o ich námietke zaujatosti sudcov okresného súdu sp. zn. 19 Nc C 13/03 neuznal nimi uvádzané dôvody vylúčenia sudcov, a keďže súčasťou označeného základného práva nie je aj povinnosť súdu uznať dôvody zaujatosti uvádzané sťažovateľom, resp. povinnosť vyhovieť jeho návrhu, bolo potrebné po predbežnom prerokovaní odmietnuť sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2003